

Sted, som i sidste Sommer ere førte. Jeg troer, at man af de stedfundne Udtalelser er bleven fuldelig bekyndt med, at der har vist sig en varm og levende Interesse for Sagen og dens rette Afgjørelse, og jeg troer derfor, at det maa ansees for meget ønskeligt, at disse foreligge, inden Rigsdagen kommer til at skænke denne Sag sin Overveelse. Jeg er overbevist om, at denne Sag ingentunde vil standses her; det staaer fast for mig, at den, selv om end maaskee igjennem flere Kampe, vil føres igjennem til sit endelige Maal, men jeg troer ogsaa, at, naar man tager Hensyn til, hvad det er for en Sag, der her handles om, hvorledes Stillingen er med Hensyn til denne Sags Afgjørelse, vilde selv nogle Aars Ansirengelse ikke ansees for formange, og vi have ikke anfængt os hørt for den uden i alt Fald i den allersejeste Tid. Det, at der staaer i Grundloven, at Kirkens Forsatning skal ordnes ved Lov, er for mig ikke nogen afgjørende Grund til at gjøre Noget for at fremtvinge dette til et bestemt givet Tidspunkt. Jeg troer, at man maa gaae ud fra, at denne Sag er af saa almeen Vigtighed, at nogle Aar, flere eller færre, saa betydningsfulde de end kunne være for den Enkelte, ikke kunne siges at have nogen afgjørende Betydning med Hensyn til det Tilfald om Forsatningsordningen, der gives i Grundloven. Det, det væsentligt kommer an paa, er, at vi, naar der skal staves en ny Forsatningslov, da faae en Forsatning, som naturlig bæres af dem, der skulle bære den, og dette troer jeg dog indrømmes, at Danmarks Geistlighed gjør i en ganske overordentlig Grad.

Bloch: Det er kun et Par Bemærkninger, jeg skal tillade mig med Hensyn til de fra den ærede 2den Landsdøthingsmand for 10de Kred (Lehmann) fremkomne Uttringer. Han kaldte sig selv „et i allerhøjeste Grad verdsligt Medlem“. Jeg antager dog ikke, at han der ved har villet stille sig uden for Peripherien, uden for Folkekirken; i saa Fald vilde hans ellers saa vægtige Stemme tabe Betydeligt af sin Vægt i denne Sag, hvor det just gjælder om et kirkeligt Spørgsmaal. Den ærede Rigsdagsmand vilde rigtignok blandt Andet „vin-

dicere Rigsdagen, hvad Rigsdagens er“; men han gif aabenbart ogsaa ind paa den kirkelige Side af Sagen, gif ind paa en Kritik af Landemoderne, som de nu ere, og paa Spørgsmaalet om, om vi i disse Landemoder kunde see en tilfredsstillende Repræsentation af Folkekirken. Derom er der for Tiden ikke Spørgsmaal; det er et andet Spørgsmaal, vi forhandle idag; jeg troer imidlertid, at det kan ikke nægtes, at vi i de indkomne Betænkninger fra Landemoderne virkelig have hørt en Udtalelse fra Folkekirken Side, saavidt den under de bestaaende Forhold har kunnet høres. Provsterne skal jeg ikke her tage i Forsvar; det har længe været min Mening, at der kunde træffes en heldig Ordning, hvorved Provstembedet blev overskødt. Jeg har ikke i mindste Maade betvivlet Rigsdagens Berettigelse til at tage Sagen under Behandling og Afgjørelse; men jeg har kun udtalt den Fortrøstning, at Rigsdagen, der hidtil med saa stor Barfomhed har behandlet kirkelige Spørgsmaal, ikke vil afgjøre denne kirkelige Sag tværtimod de Raad og Betænkninger, som foreligge fra Folkekirken Side. At jeg ikke har Tvivl om Rigsdagens lovgivende Myndighed, hvorved Mellemværendet mellem Staten og Kirken opgjøres eller Kirkeforsatningen ordnes, har jeg tilstrækkeligt tilkendegivet, idet jeg for over 6 Aar siden offentliggjorde et Forslag til Kirkeforsatningens Ordning ved Lov.

Clausen: Den høitærede Cultusminister yttrede, at jeg skulde have tegnet nogle Træk af Landemoderne Forhandlinger altfor skarpt. Det er en Bebreidelse, som jeg troer ikke er grundet. Jeg er mig bevidst at have gjort mig Umage for ogsaa at fremdrage de Udtalelser og Indstillinger, som fortjene Anerkjendelse. Jeg har navnlig fremhævet, hvorledes det samme Princip, som ligger tilgrund for de to Forslag, er adopteret i Forslaget, der er fremkommet fra Landemødet i Ribe. Men, da det her kommer an paa en Undersøgelse af Landemodsacterne, som i deres Heelhed neppe ere Andre bekyndte end den høitærede Minister og mig, vil det ikke føre til Noget at gaae ind paa en nærmere Drøftelse heraf. Kun maa jeg gjentagende forvare mig imod, at den